

„Maksekäsu” menetlused - Belgia

SISUKORD

- 1 Maksekäsumenetluse olemasolu
 - 1.1 Menetluse kohaldamisala
 - 1.1.1 Milliste nõuete puhul võib seda kohaldada (nt ainult rahaliste, lepinguliste vm nõuete puhul)?
 - 1.1.2 Kas nõude väärtusele on kehtestatud ülemmäär?
 - 1.1.3 Kas kõnealuse menetluse kasutamine on vabatahtlik või kohustuslik?
 - 1.1.4 Kas kõnealust menetlust saab kasutada ka siis, kui kostja elab mõnes muus liikmesriigis või kolmandas riigis?
 - 1.2 Pädev kohus
 - 1.3 Vorminõuded
 - 1.3.1 Kas tüüpvormi kasutamine on kohustuslik? (Kui on, siis kust selle vormi saab?)
 - 1.3.2 Kas advokaadi kaasamine on kohustuslik?
 - 1.3.3 Kui üksikasjalikult tuleb nõuet põhjendada?
 - 1.3.4 Kas vaidlusaluse nõude kohta tuleb esitada kirjalikke tõendeid? Kui jah, siis millised dokumendid on tõendina vastuvõetavad?
 - 1.4 Taotluse rahuldamata jätmine
 - 1.5 Edasikaebamine
 - 1.6 Vastuväide
 - 1.7 Vastuväite esitamise tagajärjed
 - 1.8 Vastuväite esitamata jätmise tagajärjed
 - 1.8.1 Mida tuleb teha, et saada täitmisele pööratav kohtulahend?
 - 1.8.2 Kas kõnealune kohtulahend on lõplik või on kostjal veel võimalik lahend edasi kaevata?

1 Maksekäsumenetluse olemasolu

Belgias on kehtestatud maksekäsu lihtmenetlus (*procédure sommaire d'injonction de payer/summiere rechtspleging om betaling te bevelen*). Selle kohtumenetluse seadustiku (*Code judiciaire/Gerechtelijk Wetboek*) artiklites 1338–1344 kirjeldatud lihtsustatud menetluse kaudu on teatavatel juhtudel võimalik saavutada väikeste summade tasumine.

Maksekäsu lihtmenetluse kohta leiab lisateavet föderalse justiitsministeeriumi [veebisaidilt](#):

- klõpsake lehe vasakus allservas *Législation belge – Législation consolidée et index législatif/Belgische wetgeving - Geconsolideerde wetgeving en wetgevingsindex* (Belgia õigus – konsolideeritud õigusaktid ja õigusaktide indeks);
- klõpsake *Législation belge/Belgische wetgeving* (Belgia õigus);
- valige *Nature juridique/Juridische aard* (õiguslik olemus) alt *CODE JUDICIAIRE/GERECHTELIJK WETBOEK* (kohtumenetluse seadustik);

- lahtrisse *Mot(s)/Woord(en)* (sõna(d)) sisestage „664“;
- klõpsake *Recherche/Opzoeking* (otsi) ja seejärel *Liste/Lijst* (loetelu);
- klõpsake *Détail/Detail* (üksikasjad);
- otsige *Chapitre XV/Hoofdstuk XV* (XV peatükk).

1.1 Menetluse kohaldamisala

1.1.1 Milliste nõuete puhul võib seda kohaldada (nt ainult rahaliste, lepinguliste vm nõuete puhul)?

Saab kasutada ainult rahaliste nõuete puhul.

1.1.2 Kas nõude väärtusele on kehtestatud ülemmäär?

Kohtumenetluse seadustiku artiklis 1338 on sätestatud, et maksekäsu lihtmenetluses esitatav kindlasummaline nõue ei tohi ületada 1860 eurot.

1.1.3 Kas kõnealuse menetluse kasutamine on vabatahtlik või kohustuslik?

Maksekäsu lihtmenetluse kasutamine on vabatahtlik.

1.1.4 Kas kõnealust menetlust saab kasutada ka siis, kui kostja elab mõnes muus liikmesriigis või kolmandas riigis?

Ei. Kohtumenetluse seadustiku artiklis 1344 on sätestatud, et lihtmenetlust käsitlevaid norme kohaldatakse juhul, kui võlgniku alaline elukoht (*domicile/woonplaats*) või viibimiskoht (*résidence/verblijfplaats*) on Belgias.

1.2 Pädev kohus

Seda menetlust võib kasutada rahukohtus (*juge de paix/vrederechter*), tingimusel et nõude menetlemine kuulub kohtu pädevusse (teabe saamiseks rahukohtu pädevusvaldkondade kohta vt teabeleht „Kohtualluvus – Belgia“). Kohtumenetluse seadustiku artiklis 1338 osutatud vaidluste puhul võib seda menetlust kasutada ka nõuete puhul, mis jäävad kaubanduskohtu (*tribunal de commerce/rechtbank van koophandel*) või politseikohtu (*tribunal de police/politierechtbank*) pädevusse.

1.3 Vorminõuded

1.3.1 Kas tüüpvormi kasutamine on kohustuslik? (Kui on, siis kust selle vormi saab?)

Menetluse algatamiseks tüüpvormi pole. Kuid seaduses on siiski täpsustatud andmeid, mis peavad sisalduma maksenõudel ja kohtule esitataval nõudega seotud avaldusel.

Enne kohtule avalduse esitamist peab sissenõudja saatma võlgnikule maksenõude (*sommatie van payer/aanmaning tot betaling*). See kohustus on sätestatud Belgia kohtumenetluse seadustiku artiklis 1339. Maksenõude võib võlgnikule kätte toimetada kohtutäitur (*huissier de justice/gerechtsdeurwaarder*) või see võidakse saata väljastustega tähtkirjaga. Lisaks on artiklis 1339 täpsustatud andmed, mis tuleb maksenõudel esitada, vastasel korral on see tühine. Nimelt:

- väljavõtte kohtumenetluse seadustiku peatüki nendest artiklitest, milles käsitletakse maksekäsu kiirmenetlust;
- ametlik nõue summa tasumiseks 15 päeva jooksul alates maksenõude saatmise kuupäevast või alates maksenõude võlgnikule kättetoimetamise kuupäevast;
- nõude summa;
- selle kohtu nimi, kuhu nõue esitatakse, kui võlgnik võlga ei tasu.

15 päeva jooksul alates kuupäevast, millal lõpeb maksenõudes nimetatud 15päevane tähtaeg, esitatakse nõue kohtule kahes eksemplaris koostatud avalduse (*requête/verzoekschrift*) kujul. Kohtumenetluse seadustiku artiklis 1340 on täpsustatud andmed, mida avaldus peab sisaldama:

- kuupäev, kuu ja aasta;
- avaldaja perekonnanimi, eesnimi, elukutse ja elukoht või viibimiskoht ning vajaduse korral tema esindajate perekonnanimi, eesnimi ja elukoht või viibimiskoht;
- nõude ese ja täpne nõutav summa, sealhulgas üksikasjalik loetelu nõude moodustavatest elementidest ja nõude alused;
- selle kohtu nimi, kes peab nõude lahendama;
- poole advokaadi allkiri.

Avaldaja võib avalduses esitada ka vastuväiteid maksetähtaja edasilükkamisele.

Avaldusele tuleb lisada järgmised dokumendid:

- nõude aluseks oleva dokumendi koopia;
- kohtutäituri teatis maksenõude kättetoimetamise kohta või tähitud kirja ja selle kättesaamisteatise koopia või originaalkiri, millele on lisatud tõendid selle kohta, et kirja saaja ei võtnud kirja vastu või ei läinud sellele postkontorisse järgi. Samuti peab olema lisatud kinnitus selle kohta, et võlgnik on märgitud aadressil registreeritud rahvastikuregistris.

1.3.2 Kas advokaadi kaasamine on kohustuslik?

Avalduse peab olema allkirjastanud advokaat. Kohtumenetluse seadustiku artiklis 1342 on samuti sätestatud, et kohtumääruse ärakiri tuleb edastada avaldaja advokaadile lihtkirja teel. Need on ainsad õigussätted, milles nõutakse advokaadi kaasamist.

1.3.3 Kui üksikasjalikult tuleb nõuet põhjendada?

Avaldus peab olema piisavalt üksikasjalik. Kohtumenetluse seadustiku artikli 1340 esimese lõigu punkti 3 kohaselt peab avalduses olema märgitud nõude ese ja täpne nõutav summa, sealhulgas üksikasjalik loetelu nõude moodustavatest elementidest ja nõude alused.

1.3.4 Kas vaidlusaluse nõude kohta tuleb esitada kirjalikke tõendeid? Kui jah, siis millised dokumendid on tõendina vastuvõetavad?

Jah. Artikli 1338 kohaselt peab nõue olema põhjendatud võlgniku koostatud kirjaliku dokumendiga, kuid see dokument ei pea siiski sisaldama võlgnevuse mis tahes kujul omaksvõtmist.

1.4 Taotluse rahuldamata jätmine

15 päeva jooksul alates avalduse esitamise kuupäevast kohus kas rahuldab avalduse või jätab selle rahuldamata. Selle kohta teeb määruse kolleegium (*en chambre du conseil/in raadkamer*). Kohus võib ette näha tasumise edasilükkamise või nõude osaliselt rahuldada (kohtumenetluse seadustiku artikkel 1342). Kohtul on juurdepääs võla erinevaid komponente käsitlevale teabele ning ta võib nõude teatavad osad rahuldamata jätta. Kohus võib arvesse võtta mis tahes makseid, mis võivad vahepeal tehtud olla. Kohus võib nõude kohe tagasi lükata, kui ei ole täidetud vajalikud tingimused (kohtumenetluse seadustiku artiklid 1338–1344).

Kui kohus otsustab avalduse täielikult või osaliselt rahuldada, on tema määruisel samasugune õigusjõud nagu tagaselja tehtud kohtuotsusel.

Sissenõudja peab seejärel kohtumääruse võlgnikule kätte toimetama.

Kohtumenetluse seadustiku artikli 1343 lõikes 2 on sätestatud, et määruse kättetoimetamist käsitlev dokument peab sisaldama järgmist, vastasel juhul on see tühine:

- avalduse koopia;
- ajavahemik, mille jooksul võib võlgnik esitada määruse kohta vastuväited;
- selle kohtu andmed, kellele need vastuväited tuleb esitada, ning vorminõuded, mis sellega seoses tuleb täita.

Selleks et määruse kättetoimetamist käsitlev dokument oleks õiguslikult kehtiv, tuleb selles hoiatada võlgnikku, et kui ta ei vaidlusta määrust ette antud tähtaja jooksul, võidakse kasutada kõiki olemasolevaid õiguskaitsevahendeid, et nõutud summad temalt sisse nõuda.

Kui võlgnik ei esita vastuväiteid või kaebust ettenähtud tähtaja jooksul, muutub määrus lõplikuks.

1.5 Edasikaebamine

Sissenõudja kaebus

Sissenõudja võimalused kaebuse esitamiseks on sätestatud kohtumenetluse seadustiku artikli 1343 lõikes 4. Avalduse tagasilükkamise või osalise rahuldamise määrust sissenõudja edasi kaevata ei saa, kuid ta saab esitada nõude uuesti tavamenetluses (mitte lihtmenetluses). Kui nõue rahuldatakse osaliselt, ei saa sissenõudja esitada nõuet uuesti tavamenetluses, kui ta on kohtumääruse võlgnikule kätte toimetanud.

Võlgniku vastuväide või kaebus

Võlgnik võib määruse vaidlustada kahel viisil: esitades kõrgema astme kohtule kaebuse (*appell/hoger beroep*) või esitades määruse teinud kohtule vastuväite (*opposition/verzet*) (kohtumäärust käsitletakse kui tagaseljaotsust, kui kohus rahuldab

sissenõudja avalduse täielikult või osaliselt, vt kohtumenetluse seadustiku artikli 1343 lõige 4). Mõlemal juhul on vaidlustamiseks aega üks kuu alates lahendi kättetoimetamise kuupäevast (vt kohtumenetluse seadustiku artiklid 1048 ja 1051). Tähtaega on võimalik pikendada, kui ühe poole elu- või viibimiskoht või kättetoimetamisadress (*domicile élu/ gekozen woonplaats*) ei asu Belgias.

Sellisel juhul järgitakse vastuväidete ja kaebuse esitamist käsitlevaid tavanorme, kusjuures kehtib üks erand, mis on sätestatud kohtumenetluse seadustiku artikli 1343 lõike 3 teises lõigus: vastupidiselt artiklis 1047 sätestatule (milles nõutakse, et teatise toimetab kätte kohtutäitur) võib vastuväite esitada kohtu kantseleile (*greffe/griffie*) avalduse kujul nii mitmes eksemplaris, kui palju menetlusosalisi ja advokaate on menetlusse kaasatud. Kohtusekretär (*greffier/griffier*) teavitab seejärel tähitud kirja (*pli judiciaire/ ge rechtsbrief*) teel sissenõudjat ja tema advokaati vastuväidetest.

Et vastuväide oleks õiguslikult kehtiv, peab see sisaldama järgmisi andmeid:

- kuupäev, kuu ja aasta;
- vastuväite esitaja eesnimi, perekonnanimi, elukutse ja elu- või viibimiskoht;
- sissenõudja eesnimi, perekonnanimi ja elu- või viibimiskoht ning tema advokaadi nimi;
- vaidlustatud kohtumääruse andmed;
- põhjendused, millele vastuväidete esitaja tugineb.

Kohtusekretär kutsub pooled kohtu määratud ajal istungile.

1.6 Vastuväide

Belgia õiguses ei ole lihtmenetluse puhul sõnaselgelt sätestatud võimalust esitada nõudega seoses vastuväiteid.

Võlgnik võib edastada rahukohtule teavet, kuid see ei välista kohtumääruse käsitamist tagaseljaotsusena.

1.7 Vastuväite esitamise tagajärjed

Nagu eespool öeldud, ei ole võimalik esitada vastuväiteid. Lihtmenetlust jätkatakse olenemata sellest, kas võlgnik esitab seoses määrusega vastuväited või mitte.

1.8 Vastuväite esitamata jätmise tagajärjed

Vt vastus küsimusele nr 1.7.

1.8.1 Mida tuleb teha, et saada täitmisele pööratav kohtulahend?

1.8.2 Kas kõnealune kohtulahend on lõplik või on kostjal veel võimalik lahend edasi kaevata?

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õiguslase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Viimati uuendatud: 24/10/2019